

V. Zwierzęta jesienią												
Temat dnia	Działania dzieci	Przewidywane osiągnięcia (cele operacyjne)	Pomoce	Osiągnięcia dzieci	Kompetencje fundamentalne				Kompetencje przekrojowe			Sprawczość
					językowe w zakresie wielojęzyczności	matematyczne	cyfrowe	ruchowe	poznawcze	społeczne	osobiste	
5. Dzień zwierząt	1. Zabawy dowolne w kąciakach tematycznych. „Zwierzęta jesienią” – płaś na dzień dobry.	– współpracuje z dziećmi podczas zabaw w kąciakach tematycznych – przestrzega zasad zgodnej i kulturalnej zabawy z rówieśnikami – śpiewa i wykonuje ruchy do muzyki podczas płasu „Zwierzęta jesienią” – integruje się z grupą poprzez wspólne działania i zabawy – odkłada zabawki na wyznaczone miejsce po zakończonej aktywności	CD3.5, eduranga.pl, <i>Bardzo dobry pomysł! Multibook</i>	1.2 , 1.7 , 2.1 , 2.2 , 2.9 , 4.4 , 4.8 , 6.3 , 7.1 , 8.1 , 8.2 , 8.4 , 8.6 , 8.7	X	X		X		X	X	

V. Zwierzęta jesienią											
Temat dnia	Działania dzieci	Przewidywane osiągnięcia (cele operacyjne)	Pomoce	Osiągnięcia dzieci	Kompetencje fundamentalne				Kompetencje przekrojowe		
					językowe w zakresie wielojęzyczności	matematyczne	cyfrowe	ruchowe	poznawcze	społeczne	osobiste
	2. „Ścieżki poprzez las” – zabawa motoryczna.	– wycina po linii szlaczków zgodnie z przebiegiem narysowanej ścieżki – doskonali precyzję ruchów dłoni podczas postugiwania się nożyczkami – koncentruje uwagę na wykonywanej czynności i pracuje w spokojnym tempie – porównuje efekty pracy z innymi dziećmi i ocenia dokładność wycinania	hula-hoop, paski z narysowanymi szlaczkami (falami, długość – 1 m), taśma klejąca, nożyczki (ew. dla utrudnienia takie do wycinania ozdobnych wzorów)	1.7 , 1.9 , 2.4 , 2.9 , 2.10 , 4.1 , 4.2 , 4.3 , 4.8 , 9.5				X	X		X

AUTORKA: Maja Osińska

V. Zwierzęta jesienią												
Temat dnia	Działania dzieci	Przewidywane osiągnięcia (cele operacyjne)	Pomoce	Osiągnięcia dzieci	Kompetencje fundamentalne				Kompetencje przekrojowe			Sprawczość
					językowe w zakresie wielojęzyczności	matematyczne	cyfrowe	ruchowe	poznawcze	społeczne	osobiste	
	3. Zestaw ćwiczeń porannych nr 5. Kształtowanie codziennych nawyków higienicznych po zabawie i przed posiłkiem.	– wykonuje ćwiczenia oddechowe zgodnie z podaną instrukcją – przechodzi po wyznaczonej linii stopa za stopą, doskonalić koordynację ruchową – utrzymuje równowagę podczas wykonywania ćwiczeń przy muzyce – wykonuje naprzemienne i symetryczne ruchy rąk podczas ćwiczenia grafomotorycznego w powietrzu – stosuje codzienne nawyki higieniczne przed posiłkiem	skakanki, spokojna muzyka	1.7 , 1.9 , 2.5 , 9.1 , 9.4 , 9.8				X			X	X
	4. „Wiewiórki na spacerze” – zabawa ruchowa, utrwalenie piosenki. „Leśne zgadywanki” – utrwalanie wiedzy.	– porusza się w rytmie muzyki i dostosowuje ruch do tempa piosenki „Kto tu mieszka” – wykonuje polecenia ruchowe podczas pauz w muzyce zgodnie z instrukcją nauczyciela – przelicza sylaby w nazwie „wiewiórka” i wykonuje odpowiednią liczbę podskoków – reaguje na sygnały słowne i obrazkowe poprzez zmianę pozycji ciała i kierunku ruchu – współpracuje w grupie podczas tworzenia układu „wiewiórek” i wykonuje ruchy zespołowe	CD1.16, KO1.41	1.7 , 2.9 , 3.1 , 3.2 , 3.6 , 3.12 , 3.14 , 9.1 , 9.4	X			X		X	X	

AUTORKA: Maja Osińska

V. Zwierzęta jesienią											
Temat dnia	Działania dzieci	Przewidywane osiągnięcia (cele operacyjne)	Pomoce	Osiągnięcia dzieci	Kompetencje fundamentalne				Kompetencje przekrojowe		
					językowe w zakresie wielojęzyczności	matematyczne	cyfrowe	ruchowe	poznawcze	społeczne	osobiste
	5. „Leśne masażyki” – zabawa rozładowująca napięcie. „Dokończ zdanie” – zabawa słownikowa. „Chodzi lisek” – tradycyjna zabawa ruchowa.	– wykonuje masażyk relaksacyjny według instrukcji i odtwarza ruchy odpowiadające zwierzętom leśnym – współpracuje w parach i w grupie podczas wykonywania ćwiczeń relaksacyjnych – reaguje na polecenia słowne poprzez odpowiednie ruchy dłoni i palców – kończy rozpoczęte zdania dotyczące zwierząt i zasad zachowania w lesie – uczestniczy w zabawie muzyczno-ruchowej „Chodzi lisek”, reagując na sygnał i przestrzega zasad gry	KO1.131, 45, 50, 48, 42, KO1.43, chusta tiulowa (pomarańczowa)	1.7 , 1.8 , 1.9 , 2.8 , 2.9 , 3.2 , 3.14 , 9.1 , 9.4	X			X		X	X

V. Zwierzęta jesienią											
Temat dnia	Działania dzieci	Przewidywane osiągnięcia (cele operacyjne)	Pomoce	Osiągnięcia dzieci	Kompetencje fundamentalne				Kompetencje przekrojowe		
					językowe w zakresie wielojęzyczności	matematyczne	cyfrowe	ruchowe	poznawcze	społeczne	osobiste
	6. Zabawy przy stolikach: pięciolatki – praca z KA1.40; sześciolatki – praca z KA1.50.	pięciolatek: – słucha nagranych odgłosów przyrody – prawidłowo zaznacza kolejność wysłuchanych głosów sześciolatek: – rozpoznaje i łączy w pary zwierzęta domowe oraz dzikie – identyfikuje zwierzęta na podstawie wysłuchanych głosów i przyporządkowuje je do właściwych gatunków – odtwarza kolejność usłyszanych głosów zwierząt poprzez rysowanie odpowiedniej liczby kresek – porównuje i klasyfikuje zwierzęta według środowiska życia	kredki, pięciolatki – KA1.40, sześciolatki – KA1.50.	3.1, 3.2, 3.6, 3.12, 4.6, 4.9, 4.10, 9.5	X	X			X		

V. Zwierzęta jesienią											
Temat dnia	Działania dzieci	Przewidywane osiągnięcia (cele operacyjne)	Pomoce	Osiągnięcia dzieci	Kompetencje fundamentalne				Kompetencje przekrojowe		
					językowe w zakresie wielojęzyczności	matematyczne	cyfrowe	ruchowe	poznawcze	społeczne	osobiste
	7. Zabawy w ogrodzie przedszkolnym.	– wykonuje odbicie faktury kory drzewa techniką frottage poprzez pocieranie kartki kredką – utrzymuje kartkę w stałym miejscu podczas wykonywania pracy plastycznej – kontroluje nacisk kredki, aby uzyskać wyraźny efekt odbicia struktury – obserwuje i porównuje faktury różnych drzew w otoczeniu – dba o estetykę i staranność wykonanej pracy plastycznej	białe kartki, kredki świecowe bez papierowej osłonki	1.2 , 1.4 , 1.6 , 2.1 , 9.1 , 9.2 , 9.4 , 9.5 , 9.11					X		X
	8. „Skacząca wiewiórka” – zabawa rytmiczna. „Drzewo pełne liter” – zabawa plastyczna językowa.	– odtwarza rytm i ruchy nauczyciela podczas zabawy „Skacząca wiewiórka” – reaguje na zmianę pozycji i kierunku ruchu poprzez odpowiednie ruchy rąk i nóg – rozpoznaje i naśladuje wzorce ruchowe (tupanie, skakanie, zmiana strony ciała) – rozpoznaje literę a i A oraz opisuje jej kształt podczas rozmowy – formuje z masy solnej elementy litery A i umieszcza je w przestrzennej kompozycji drzewa	Krzesiłka, Litery i sylaby, masa solna, ogonki liści	3.17 , 8.1 , 8.4 , 8.6 , 8.7 , 9.5	X			X	X		

AUTORKA: Maja Osińska

V. Zwierzęta jesienią												
Temat dnia	Działania dzieci	Przewidywane osiągnięcia (cele operacyjne)	Pomoce	Osiągnięcia dzieci	Kompetencje fundamentalne				Kompetencje przekrojowe			Sprawczość
					językowe w zakresie wielojęzyczności	matematyczne	cyfrowe	ruchowe	poznawcze	społeczne	osobiste	
	9. Zabawy przy stolikach: pięciolatki – praca z ZP5 „Jeż”; sześciolatki – praca z ZP5 „Sowa”.	pięciolatek: – wypycha papierowe elementy – wykonuje pracę zgodnie z instrukcją słowną i wizualizacją sześciolatek: – wypycha elementy z arkusza zgodnie z instrukcją i zachowuje staranność wykonania – dobiera i łączy elementy według podanej wizualizacji – planuje kolejność działań podczas wykonywania pracy plastycznej – koncentruje uwagę na szczegółach i odwzorowuje wzór zgodnie z poleceniem	pięciolatki – ZP5, sześciolatki – ZP5, klej, plastelina, szyszka	3.15, 3.16, 8.1, 8.2, 9.5		X		X	X		X	

V. Zwierzęta jesienią											
Temat dnia	Działania dzieci	Przewidywane osiągnięcia (cele operacyjne)	Pomoce	Osiągnięcia dzieci	Kompetencje fundamentalne				Kompetencje przekrojowe		
					językowe w zakresie wielojęzyczności	matematyczne	cyfrowe	ruchowe	poznawcze	społeczne	osobiste
	10. Praca indywidualna z wybranymi dziećmi. Słuchanie tekstów literackich. Zabawy dowolne w kąciach zainteresowań.	– rozpoznaje i dopasowuje kolory kółek zgodnie z wzorem umieszczonym u góry kartki – odwzorowuje wzory graficzne na kółkach zgodnie z modelem – planuje rozmieszczenie elementów na kartce i wypełnia nią przestrzeń – koncentruje uwagę na wykonywanym zadaniu i utrzymuje ciągłość pracy – kontroluje poprawność wykonania poprzez porównanie z wzorem	kartka, klej, papierowe koła w czterech kolorach, flamaster	3.3 , 3.5 , 3.6 , 3.7 , 4.11 , 9.5	X	X			X		X

Podstawa programowa wychowania przedszkolnego. Oczekiwane osiągnięcia dziecka na koniec wychowania przedszkolnego.

1. Obszar społeczny: budowanie relacji, działanie z innymi i dla innych. Dziecko:

- [1.1](#) udziela informacji o sobie i swoich rodzicach, w tym podaje swoje imię i nazwisko, adres zamieszkania, wie, komu może takich informacji udzielać;
- [1.2](#) bierze udział w aktywnościach zaproponowanych przez innych, zgłasza własne pomysły, jest otwarte na współdziałanie;
- [1.3](#) uzgadnia zasady dzielenia się zabawkami lub materiałami w trakcie podejmowanych aktywności;
- [1.4](#) bierze udział w podejmowaniu decyzji w grupie, akceptuje wspólnie podjęte decyzje, nawet jeżeli nie są zgodne z jego oczekiwaniami;
- [1.5](#) stosuje zwroty grzecznościowe;
- [1.6](#) przestrzega zasad zachowania się w grupie i miejscach publicznych, w tym zasad prawidłowego zachowania się na drodze i w środkach komunikacji;
- [1.7](#) mówi o emocjach, które ludzie mogą przeżywać w różnych sytuacjach życia codziennego;
- [1.8](#) szanuje wszystkie dzieci, ich różne upodobania i potrzeby, podaje przykłady wypowiedzi i zachowań, które mogłyby być dla kogoś krzywdzące;
- [1.9](#) szuka rozwiązań w sytuacjach spornych, rozwiązuje proste konflikty z pomocą dorosłych lub innych dzieci;
- [1.10](#) pomaga innym w wykonaniu zadania, gdy jest to potrzebne, udziela wskazówek;
- [1.11](#) wspiera inne dzieci w pokonywaniu smutku, bezradności i poszukiwaniu rozwiązań problemu;
- [1.12](#) dostrzega różnorodność i znaczenie funkcji pełnionych przez ludzi w społeczeństwie, przyjmuje je w zabawie (np. w sklep);
- [1.13](#) charakteryzuje pracę osób wykonujących różne zawody i zdaje sobie sprawę, że dzięki pracy osiąga się dochód;
- [1.14](#) wyjaśnia, do czego służą pieniądze, ma świadomość, że ludzie dysponują ograniczoną ilością pieniędzy oraz że po wydaniu pieniędzy na zakup towaru lub usługi nie można ich już wydać na coś innego;
- [1.15](#) wyjaśnia, na czym polega oszczędzanie oraz dlaczego warto oszczędzać;
- [1.16](#) odczuwa i wyjaśnia swoją przynależność do grup społecznych, w których na co dzień funkcjonuje: rodziny, grupy przedszkolnej, społeczności lokalnej i narodowej;
- [1.17](#) wymienia nazwę swojego kraju i jego stolicy, rozpoznaje symbole narodowe (godło, flagę, hymn), orientuje się, że Polska jest jednym z krajów Unii Europejskiej;
- [1.18](#) wskazuje funkcje różnych instytucji społecznych (np. rodziny, przedszkola);
- [1.19](#) poznaje i pielęgnuje tradycje lokalne, regionalne i narodowe;
- [1.20](#) charakteryzuje wybrane elementy dziedzictwa kulturowego swojego regionu.

2. Obszar osobisty: poznanie siebie, kierowanie sobą, wybieranie dobra. Dziecko:

- [2.1](#) podejmuje różne aktywności, aby realizować swoje pomysły, tworzyć i odkrywać, co sprawia mu radość;
- [2.2](#) odkrywa swoje zainteresowania i nazywa swoje mocne strony;
- [2.3](#) układa i uzasadnia swój plan działania prowadzący do zakładanego rezultatu;

AUTORKA: Maja Osińska

- [2.4](#) przewiduje i nazywa konsekwencje swoich decyzji i działań;
- [2.5](#) organizuje i porządkuje miejsce swojej aktywności;
- [2.6](#) dąży do ukończenia zadania mimo trudności, wykazując wytrwałość, zaangażowanie i otwartość na informację zwrotną i wskazówki innych;
- [2.7](#) wyraża satysfakcję z zadania wykonanego samodzielnie lub w grupie, docenia swój wysiłek;
- [2.8](#) wykazuje postawę akceptacji tego, że popełnianie błędów jest czymś naturalnym w procesie uczenia się i stanowi okazję do zdobywania nowych umiejętności;
- [2.9](#) rozpoznaje i nazywa swoje emocje związane z różnymi sytuacjami, aktualnymi i z przeszłości;
- [2.10](#) odróżnia potrzeby od pragnień (zachcianek), nazywa swoje potrzeby i proponuje sposób ich zaspokojenia, wyraża sprzeciw w sytuacjach niepewności, zagrożenia, braku komfortu;
- [2.11](#) ma przekonanie, że nauczyciel lub inne dzieci mogą stanowić wsparcie w trudnych sytuacjach, w razie potrzeby prosi o pomoc;
- [2.12](#) stosuje znane mu sposoby radzenia sobie ze stresem.

3. Obszar językowy: komunikowanie się ze światem. Dziecko:

- [3.1](#) uczestniczy w rozmowie, aktywnie słuchając innych osób i wypowiadając się w sposób zrozumiały, przedstawia i próbuje uzasadnić swoją opinię;
- [3.2](#) w wypowiedziach posługuje się zdaniami, zwraca uwagę na poprawność gramatyczną i artykulacyjną lub, w razie potrzeby, używa komunikacji wspomagającej i alternatywnej;
- [3.3](#) słucha wypowiedzi innych osób oraz tekstów czytanych, takich jak opowiadania, wiersze, baśnie, legendy, mówi o swoich ulubionych książkach;
- [3.4](#) rozpoznaje możliwe źródła informacji, korzysta z zachęt do samodzielnego poszukiwania odpowiedzi na nurtujące je pytania;
- [3.5](#) obdarza uwagę dzieci i dorosłych, aby rozumieć to, co mówią i czego oczekują, dopytuje, gdy nie jest czegoś pewne;
- [3.6](#) analizuje zdobyte informacje i dostrzega te, które są dla niego niewiarygodne lub się wykluczają;
- [3.7](#) ocenia zgodność uzyskiwanych informacji z własnymi obserwacjami i doświadczeniami;
- [3.8](#) odtwarza i przekształca treść bajek i opowieści, tworzy własne historie;
- [3.9](#) dzieli się swoimi wyobrażeniami, skojarzeniami i pomysłami typu „co by było, gdyby”;
- [3.10](#) eksperymentuje z językiem, tworzy rymowanki i nowe słowa;
- [3.11](#) zapamiętuje i recytuje wierszyki oraz inne krótkie teksty;
- [3.12](#) opowiada treść obrazków i historyjek obrazkowych, mówi o swoich przeżyciach, obserwacjach, ważnych zdarzeniach;
- [3.13](#) odczytuje znaczenie podstawowych symboli i znaków, tworzy własne symbole, aby wyrazić za ich pomocą określoną informację;
- [3.14](#) dokonuje analizy i syntezy głoskowej wybranych wyrazów, wypowiada prawidłowo głoski;
- [3.15](#) kreśli linie i kształty zawierające elementy graficzne obecne w literach: łuki, pętelki, fale, owale, zygzaki;
- [3.16](#) podejmuje próby pisania liter, wyrazów i krótkich komunikatów w wybrany przez siebie sposób;
- [3.17](#) podejmuje próby samodzielnego czytania wyrazów i krótkich tekstów, w tym uzupełnionych obrazkiem;
- [3.18](#) nazywa wybrane obiekty z najbliższego otoczenia w języku obcym nowożytnym;

AUTORKA: Maja Osińska

- [3.19](#) reaguje na proste polecenia w języku obcym nowożytnym;
- [3.20](#) uczestniczy w prostej sytuacji komunikacyjnej w języku obcym nowożytnym;
- [3.21](#) powtarza wierszyki i śpiewa piosenki w języku obcym nowożytnym.

4. Obszar matematyczny: odkrywanie matematyki wokół siebie. Dziecko:

- [4.1](#) opisuje sytuacje problemowe bliskie swojemu doświadczeniu, rozpoznaje ich przyczyny;
- [4.2](#) poszukuje najlepszych rozwiązań problemu, w razie potrzeby radzi się innych, porównuje wyniki różnych działań, identyfikuje rozwiązania, które sprawdzają się najlepiej;
- [4.3](#) stosuje wybrane rozwiązanie i ocenia jego skuteczność;
- [4.4](#) charakteryzuje obiekty wokół siebie, porównuje je ze sobą pod względem wielkości i liczby;
- [4.5](#) klasyfikuje obiekty według co najmniej dwóch cech jednocześnie;
- [4.6](#) liczy w możliwym dla siebie zakresie;
- [4.7](#) wyznacza wynik dodawania i odejmowania, pomagając sobie liczeniem na palcach lub na innych zbiorach zastępczych;
- [4.8](#) waży i mierzy różne przedmioty, ustala wartość pomiaru, stosując własne i powszechnie przyjęte narzędzia i jednostki miar;
- [4.9](#) odczytuje zapis cyfrowy liczb, które obserwuje w najbliższym otoczeniu (np. w kalendarzu, na budynkach, znakach drogowych, ceny w sklepach);
- [4.10](#) przedstawia wartości liczbowe na różne sposoby graficzne;
- [4.11](#) określa kierunki i relacje przestrzenne między obiektami;
- [4.12](#) posługuje się pojęciami dotyczącymi następstwa czasu (np. wczoraj, dzisiaj, jutro, rano, wieczorem); posługuje się nazwami pór roku, nazwami dni tygodnia i miesięcy;
- [4.13](#) rozpoznaje figury geometryczne płaskie: koło, trójkąt, kwadrat, prostokąt i niektóre bryły;
- [4.14](#) analizuje i tworzy szeregi oraz powtarzalne wzory, odnajduje symetrię w budowie obiektów przyrodniczych;
- [4.15](#) rozpoznaje monety i banknoty, wykonuje proste obliczenia.

5. Obszar przyrodniczy: odkrywanie przyrody i dbanie o nią. Dziecko:

- [5.1](#) rozpoznaje i nazywa rośliny oraz zwierzęta, a także elementy przyrody nieożywionej z najbliższego otoczenia;
- [5.2](#) analizuje i bada elementy najbliższego otoczenia, wyciąga wnioski z obserwacji, opisuje zmiany zachodzące w otoczeniu i wymienia niektóre zależności występujące w przyrodzie (np. wzrost roślin, cykle dnia i nocy, pory roku) oraz zjawiska pogodowe;
- [5.3](#) zadaje pytania o interesujące je zagadnienia, pyta o przyczyny i cele zaobserwowanych zjawisk i podejmowanych działań, formułuje przypuszczalne wyjaśnienia, sprawdza ich trafność;
- [5.4](#) dokumentuje zaobserwowane obiekty, zjawiska oraz procesy zachodzące w przyrodzie;
- [5.5](#) wyraża troskę o rośliny i zwierzęta, objaśnia zasady odpowiedzialnej opieki nad zwierzętami domowymi;

- [5.6](#) wskazuje na planie, mapie lub globusie znane mu miejsca;
- [5.7](#) opisuje Ziemię jako kulę, która razem z innymi planetami krąży wokół Słońca;
- [5.8](#) korzysta z narzędzi ogrodniczych przy pielęgnacji roślin ozdobnych i użytkowych;
- [5.9](#) opisuje zależności między wybranymi roślinami i zwierzętami;
- [5.10](#) rozpoznaje zwierzęta i rośliny z różnych ekosystemów i stref klimatycznych;
- [5.11](#) segreguje odpady, mając świadomość pozytywnych skutków dla przyrody i gospodarki;
- [5.12](#) stosuje zasady rozsądnego korzystania z zasobów naturalnych.

6. Obszar techniczny: poznawanie techniki przez działanie. Dziecko:

- [6.1](#) ustala właściwości różnych materiałów;
- [6.2](#) wymienia etapy budowania obiektów powstających w najbliższym otoczeniu, rozróżnia materiały, z których powstają budynki;
- [6.3](#) tworzy budowle płaskie i przestrzenne z wykorzystaniem różnorodnych materiałów konstrukcyjnych, w tym naturalnych i z odzysku, narzędzi i spoiw; analizuje efekty własnych działań, szuka możliwych ulepszeń;
- [6.4](#) buduje maszyny proste – kołowrót, równię pochyłą – i wyjaśnia ich zastosowanie w urządzeniach codziennego użytku;
- [6.5](#) buduje obwody elektryczne z użyciem żarówki, brzęczyka i silnika;
- [6.6](#) wskazuje przykłady urządzeń zasilanych energią z różnych źródeł;
- [6.7](#) przestrzega zasad bezpiecznego korzystania z urządzeń elektrycznych i narzędzi;
- [6.8](#) podaje przykłady maszyn i urządzeń, które ułatwiają ludziom życie;
- [6.9](#) opisuje różne środki transportu i infrastrukturę znajdujące się w najbliższej okolicy oraz bezpieczne sposoby korzystania z nich.

7. Obszar cyfrowy: przygotowanie do bezpiecznego funkcjonowania w społeczeństwie cyfrowym. Dziecko:

- [7.1](#) korzysta z instrukcji do wykonania zadania, tworzy własne instrukcje;
- [7.2](#) rozpoznaje urządzenia cyfrowe i określa do czego służą;
- [7.3](#) wskazuje podstawowe zasady higieny cyfrowej;
- [7.4](#) wskazuje zagrożenia związane z korzystaniem z Internetu, w tym wynikające z udostępniania informacji o sobie i swoich bliskich;
- [7.5](#) określa wpływ mediów na życie codzienne, rozpoznaje reklamy i ma świadomość, czemu one służą.

8. Obszar artystyczny: odbieranie i tworzenie sztuki. Dziecko:

- [8.1](#) poszukuje nowych form ekspresji, tworzyw i technik wyrazu artystycznego do przedstawienia świata i swoich przeżyć, wyraża własne pomysły;
- [8.2](#) łączy poznane elementy – przedmioty, obrazy, kształty, słowa, dźwięki, wzorce, symbole – w nowe układy, w nieoczywisty sposób;
- [8.3](#) wyraża swoje opinie o dziełach sztuki;

- [8.4](#) słucha muzyki, śpiewa, tańczy, tworzy melodie i improwizacje ruchowe, muzykuje – indywidualnie i w grupie;
- [8.5](#) rozpoznaje wybrane instrumenty muzyczne, tworzy własne instrumenty muzyczne z różnych materiałów i gra na nich;
- [8.6](#) wciela się w różne role podczas spontanicznych i organizowanych działań teatralnych;
- [8.7](#) zauważa różnice w dynamice, tempie, barwie i wysokości dźwięków, określa nastrój muzyki;
- [8.8](#) wyjaśnia pojęcia określające różne sposoby wyrazu artystycznego – w muzyce, sztukach wizualnych, teatrze.

9. Obszar ruchowy: rozwijanie się w ruchu, dbanie o zdrowie i bezpieczeństwo. Dziecko:

- [9.1](#) podejmuje spontaniczne i zorganizowane aktywności ruchowe (indywidualnie i w grupie) w trosce o zdrowy rozwój;
- [9.2](#) uczestniczy w grach terenowych i zabawach ruchowych, ucząc się zasad współzawodnictwa;
- [9.3](#) orientuje się w schemacie własnego ciała i wykorzystuje zmysły w zadaniach ruchowych;
- [9.4](#) podczas ruchu rozwija podstawowe umiejętności ruchowe, wykorzystując koordynację, równowagę, siłę, zręczność, zwinność, szybkość, skoczność, wytrzymałość;
- [9.5](#) posługuje się przedmiotami o zróżnicowanej wielkości i zróżnicowanym ciężarze, stopniowo wymagającymi większej precyzji ruchów;
- [9.6](#) prawidłowo trzyma i kontroluje siłę nacisku dłoni na narzędzie pisarskie;
- [9.7](#) samodzielnie wykonuje czynności samoobsługowe;
- [9.8](#) wyjaśnia, na czym polega zdrowy styl życia, stara się przestrzegać reguł z nim związanych (np. dba o prawidłową postawę ciała);
- [9.9](#) rozpoznaje sytuacje, w których zagrożone są jego bezpieczeństwo lub autonomia;
- [9.10](#) zgłasza potrzebę odpoczynku, objawy złego samopoczucia, odczuwane dolegliwości, poszukuje dla siebie bezpiecznych i przyjaznych przestrzeni;
- [9.11](#) w czasie aktywności ruchowych przestrzega zasad bezpieczeństwa na terenie przedszkola i poza nim.